

**ВИКОНАВЧА ДИРЕКЦІЯ
ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

РІШЕННЯ

м. Київ

№

Про затвердження Положення про особливості виконання банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення, порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб нагляду (контролю) за цими банками у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення та порядок надання та розгляду повідомлень про порушення вимог законодавства у зазначеній сфері

Відповідно до пункту 10 частини першої, пункту 1¹ частини четвертої статті 12 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», частин дванадцятої, п'ятнадцятої статті 18 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» **вирішила:**

1. Затвердити Положення про особливості виконання банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення, та порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб нагляду (контролю) за цими банками у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення та порядок надання та розгляду повідомлень про порушення вимог законодавства у зазначеній сфері, що додається.

2. Відділу методології, стратегічного планування та євроінтеграції разом з юридичним департаментом забезпечити подання цього рішення до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.

3. Це рішення набирає чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування.

4. Управлінню зв'язків з громадськістю та міжнародними організаціями забезпечити розміщення цього рішення на офіційній сторінці Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у мережі Інтернет після його державної реєстрації.

5. Контроль за виконанням цього рішення залишити за директором-розпорядником.

Директор-розпорядник

Світлана РЕКРУТ

Інд. 53

Протокол

засідання виконавчої дирекції

від «__» _____ 2020 року № __/20

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення виконавчої дирекції Фонду
гарантування вкладів фізичних осіб

2020 року №__

ПОЛОЖЕННЯ

про особливості виконання банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення, порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб нагляду (контролю) за цими банками у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення та порядок надання та розгляду повідомлень про порушення вимог законодавства у зазначеній сфері

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає:

особливості виконання банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму

та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія);

порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) нагляду (контролю) за банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, у сфері запобігання та протидії;

порядок надання та розгляду повідомлень про порушення банком, віднесеним до категорії неплатоспроможних, уповноваженою особою Фонду вимог законодавства у сфері запобігання та протидії.

2. У цьому Положенні нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

банк, віднесений до категорії неплатоспроможних (далі – неплатоспроможний банк) – банк, щодо якого Національний банк України прийняв рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних у порядку, передбаченому Законом України «Про банки і банківську діяльність»;

відповідальний працівник неплатоспроможного банку – працівник неплатоспроможного банку, відповідальний за належну організацію та проведення первинного фінансового моніторингу, призначення якого здійснювалося за погодженням з Національним банком України;

спеціально уповноважений орган – у значенні, наведеному в Законі;

уповноважена особа Фонду – працівник Фонду, уповноважений виконавчою дирекцією Фонду на виконання обов’язків, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон).

3. Дія цього Положення поширюється на неплатоспроможні банки як на стадії здійснення тимчасової адміністрації, так і на стадії ліквідації до дня внесення запису про припинення банку до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Дія цього Положення не поширюється на банки, щодо яких Національний банк України прийняв рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Виконання такими банками вимог законодавства у сфері запобігання та протидії здійснюється відповідно до норм Закону.

4. Виконання неплатоспроможним банком законодавства у сфері запобігання та протидії забезпечується уповноваженою особою Фонду, призначення якої не потребує погодження з Національним банком України.

5. Уповноважена особа Фонду забезпечує виконання неплатоспроможним банком законодавства у сфері запобігання та протидії з урахуванням ризик-орієнтованого підходу та вжиття належних заходів з метою мінімізації ризиків.

6. Уповноважена особа Фонду несе відповідальність за дотримання неплатоспроможним банком вимог законодавства у сфері запобігання та протидії.

7. Уповноважена особа Фонду подає до Національного банку України інформацію про звільнення з посади відповідального працівника неплатоспроможного банку протягом одного робочого дня з дати звільнення останнього або з дати прийняття рішення про його відсторонення від виконання обов'язків відповідального працівника неплатоспроможного банку.

II. Особливості виконання неплатоспроможними банками вимог законодавства у сфері запобігання та протидії

1. Загальні функції уповноваженої особи Фонду

1. Уповноважена особа Фонду протягом тимчасової адміністрації та ліквідації неплатоспроможного банку:

1) забезпечує виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

2) здійснює постійний моніторинг переліку організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, відповідно до переліку осіб, доведеного до відома Фонду спеціально уповноваженим органом;

3) має право використовувати програмне забезпечення неплатоспроможного банку, яке дозволяє проводити автоматичне виявлення та зупинення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

2. Уповноважена особа Фонду протягом здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку:

1) забезпечує виконання функцій відповідального працівника неплатоспроможного банку;

2) здійснює посилені заходи належної перевірки щодо клієнтів, ризик відносин з якими є високим.

3. Уповноважена особа Фонду протягом здійснення ліквідації неплатоспроможного банку забезпечує виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії в частині:

1) подання на запит спеціально уповноваженого органу, що вчинений в межах його повноважень, інформації (у разі наявності) щодо відстеження

(моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, у порядку, встановленому спеціально уповноваженим органом за погодженням із Фондом;

2) подання на запит спеціально уповноваженого органу, що вчинений в межах його повноважень, додаткової інформації (у разі наявності), необхідної для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема інформації з обмеженим доступом, протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із спеціально уповноваженим органом;

3) у разі неможливості дотримання строків, встановлених Законом, з об'єктивних причин (урахування обсягу інформації, що запитується, форми її подання – електронної або паперової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо) погодження із спеціально уповноваженим органом не пізніше двох робочих днів з дня надходження запиту строків подання запитуваної інформації в порядку, встановленому спеціально уповноваженим органом;

4) за дорученням спеціально уповноваженого органу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави, зупинення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи в установленому законодавством порядку;

5) за рішенням спеціально уповноваженого органу зупинення/поновлення проведення видаткових фінансових операцій або забезпечення моніторингу фінансової операції (фінансових операцій) відповідної особи в установленому законодавством порядку;

б) негайного, без попереднього повідомлення клієнта (особи), замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;

7) забезпечення постійного моніторингу переліку організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, відповідно до переліку осіб, доведеного до відома Фонду спеціально уповноваженим органом;

8) здійснення інших заходів, визначених пунктами 10, 11, 16, 19, 22, 26 – 28 частини другої, частиною третьою статті 8 Закону.

4. Уповноважена особа Фонду протягом здійснення ліквідації неплатоспроможного банку має право зупиняти та поновлювати здійснення фінансових операцій у випадку, якщо вони є підозрілими, відповідно до глави 4 цього розділу.

2. Взаємодія уповноваженої особи Фонду із спеціально уповноваженим органом, Національним банком України та правоохоронними органами

1. Уповноважена особа Фонду у день надходження від спеціально уповноваженого органу, Національного банку України або правоохоронного органу запиту негайно повідомляє про його отримання директора-розпорядника Фонду або особу, якій делеговані відповідні повноваження щодо прийняття рішення з питань фінансового моніторингу.

2. Уповноважена особа Фонду надає спеціально уповноваженому органу інформацію в електронному вигляді за допомогою автоматизованого робочого місця обміну неплатіжною інформацією Національного банку України (далі – АРМ-Інформаційний) або на паперовому носії, рекомендованим листом з

повідомленням про вручення або за допомогою кур'єрського чи фельд'єгерського зв'язку.

Уповноважена особа Фонду надає спеціально уповноваженому органу інформацію, що існує:

лише у паперовому вигляді - до дня передачі Фондом архівних документів неплатоспроможного банку на зберігання до Національного банку України;

в електронному вигляді – до дня внесення запису про припинення банку до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

3. За необхідності надання інформації до спеціально уповноваженого органу в електронному вигляді та за відсутності в уповноваженій особі Фонду можливості надання інформації засобами електронного зв'язку, уповноважена особа Фонду забезпечує подання інформації в електронному вигляді на змінних носіях (CD, DVD, Flash-носії) разом із супровідним листом на адресу спеціально уповноваженого органу за допомогою кур'єрського чи фельд'єгерського зв'язку.

4. Інформація до правоохоронних органів та Національного банку України надається на паперовому носії, рекомендованим листом з повідомленням про вручення або за допомогою кур'єрського чи фельд'єгерського зв'язку.

На обґрунтовану вимогу подачі інформації в електронному вигляді уповноважена особа Фонду надає її:

правоохоронним органам – на змінних носіях разом із супровідним листом за допомогою кур'єрського чи фельд'єгерського зв'язку;

Національному банку України – засобами АРМ-Інформаційний.

Надання неплатоспроможними банками правоохоронним органам документів або інформації, що становлять банківську таємницю, здійснюється в порядку та в обсязі, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність».

5. Уповноважена особа Фонду має забезпечити гарантовану доставку та конфіденційність при наданні інформації до спеціально уповноваженого органу, Національного банку України та правоохоронних органів.

3. Замороження та розмороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням

1. Уповноважена особа Фонду здійснює замороження та розмороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням.

2. Замороження активів здійснюється уповноваженою особою Фонду негайно, без попереднього повідомлення клієнта (особи), активи якого (якої) заморожуються, на підставі результатів поточного моніторингу переліку організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, відповідно до переліку осіб, доведеного до відома Фонду спеціально уповноваженим органом, у разі виявлення активів таких осіб.

3. Замороження активів здійснюється без обмеження часу такого замороження. На час замороження будь-які дії щодо активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, а саме: здійснення переказу, конвертування, розміщення, руху таких активів, призупиняються до моменту розмороження.

4. У день прийняття рішення про замороження активів уповноважена особа Фонду зобов'язана одночасно із замороженням активів повідомити спеціально уповноваженому органу та Службі безпеки України в установленому законодавством порядку про заморожені активи.

5. Рішення про розмороження активів приймається уповноваженою особою Фонду, не пізніше наступного робочого дня після отримання останнім інформації про виключення особи чи організації з переліку осіб або не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від правоохоронних органів інформації про те, що особа чи організація, яка має таке саме або схоже ім'я (найменування), як і особа чи організація, включена до переліку осіб та активи якої стали об'єктом замороження, за результатами перевірки не є включеною до зазначеного переліку.

6. Не пізніше наступного робочого дня після розмороження активів уповноважена особа Фонду інформує про це спеціально уповноважений орган та правоохоронні органи.

4. Зупинення та поновлення здійснення фінансових операцій

1. Уповноважена особа Фонду протягом тимчасової адміністрації та ліквідації (до моменту затвердження ліквідаційного балансу) за результатами проведення належної перевірки щодо клієнтів, ризик відносин з якими є високим, або у разі виявлення фінансових операцій, що є підозрілими – має право зупинити здійснення фінансових операцій, або у разі виникнення підозри, що вони містять ознаки вчинення кримінального правопорушення, визначеного Кримінальним кодексом України, – зобов'язана зупинити такі фінансові операції.

У разі виявлення таких операцій уповноважена особа Фонду вживає заходів щодо ініціювання перед виконавчою дирекцією Фонду питання про зупинення проведення фінансової операції на два робочих дні з дня зупинення (включно).

2. У разі прийняття рішення про зупинення проведення фінансової операції уповноважена особа Фонду повідомляє спеціально уповноважений орган в установленому законодавством порядку про таку фінансову операцію, її учасників та про залишок коштів на рахунках (у тому числі позабалансових), які супроводжують таку фінансову операцію або пов'язані з нею.

3. Уповноважена особа Фонду забезпечує поновлення проведення фінансових операцій:

третього робочого дня з дня зупинення фінансової операції у разі неотримання уповноваженою особою Фонду протягом строку, передбаченого частиною першою статті 23 Закону, рішення спеціально уповноваженого органу про подальше зупинення фінансової операції;

негайно, але не пізніше наступного робочого дня після дня отримання уповноваженою особою Фонду протягом строку, зазначеного в рішенні спеціально уповноваженого органу про подальше зупинення відповідних фінансових операцій відповідно до частини другої статті 23 Закону або про зупинення видаткової фінансової операції відповідно до частини третьої статті 23 Закону, повідомлення про скасування спеціально уповноваженим органом такого рішення, але не пізніше 31 робочого дня з дня зупинення фінансової операції;

наступного робочого дня після дати закінчення строку зупинення відповідних фінансових операцій, зазначених у рішенні спеціально уповноваженого органу про продовження зупинення відповідних фінансових операцій (видаткових фінансових операцій);

негайно, але не пізніше наступного робочого дня після дня отримання уповноваженою особою Фонду доручення спеціально уповноваженого органу відповідно до частини третьої статті 31 Закону про поновлення фінансових операцій, зупинених на виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави.

4. Уповноважена особа Фонду не пізніше наступного робочого дня після поновлення проведення фінансових операцій інформує про це спеціально уповноважений орган.

5. Проведення належної перевірки клієнтів (їх представників)

1. Протягом тимчасової адміністрації та ліквідації до моменту затвердження ліквідаційного балансу уповноважена особа Фонду має право проводити належну перевірку клієнта (його представника), для встановлення (розуміння) мети та характеру проведення фінансових операцій у разі виявлення ознак, визначених частиною 3 статті 11 Закону.

2. Виконавча дирекція Фонду своїм рішенням визначає критерії ознак високого ризику фінансових операцій клієнтів або ділових відносин з клієнтом.

3. У разі виявлення ознак операцій клієнтів, ризик відносин з якими є високим, уповноважена особа Фонду застосовує посилені заходи належної перевірки щодо таких клієнтів.

4. До посилених заходів належної перевірки відноситься збір додаткової інформації про клієнта, у тому числі, але не вичерпно, шляхом:

1) пошуку інформації про клієнта у відкритих джерелах, у тому числі щодо наявності кримінальних проваджень стосовно клієнта;

2) отримання детальнішої інформації щодо мети та/або характеру встановлення ділових відносин;

4) з'ясування наявності у клієнта юридичних та економічних зв'язків з іншими клієнтами банку.

5. За результатами проведення посиленних заходів належної перевірки уповноважена особа Фонду вживає заходів, визначених главою 4 цього розділу.

III. Порядок нагляду (контролю) Фонду за неплатоспроможними банками у сфері запобігання та протидії

1. Фонд забезпечує нагляд (контроль) за виконанням уповноваженою особою Фонду вимог законодавства у сфері запобігання та протидії протягом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації неплатоспроможного банку.

2. Нагляд (контроль) здійснюється Фондом шляхом проведення поточного моніторингу та/або шляхом проведення перевірки дій уповноваженої особи Фонду на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії.

3. Фонд, за результатами здійснення нагляду (контролю) вживає заходів, передбачених статтею 18 Закону, в частині:

1) подання до визначених Законом суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних та інших державних органів отриманих під час здійснення нагляду у сфері запобігання та протидії відомостей, що можуть свідчити про ознаки вчинення правопорушень;

2) інформування спеціально уповноваженого органу про виявлені порушення законодавства у сфері запобігання та протидії неплатоспроможними банками, а також про заходи, вжиті до неплатоспроможних банків за вчинені порушення законодавства у цій сфері;

3) використання інформації спеціально уповноваженого органу про ознаки можливого порушення неплатоспроможними банками вимог законодавства у сфері запобігання та протидії для здійснення відповідної перевірки;

4) забезпечення надання методичної допомоги уповноваженій особі Фонду у сфері запобігання та протидії, в тому числі шляхом надання рекомендацій та роз'яснень з питань застосування законодавства у цій сфері.

4. Фонд, з метою виконання покладених на нього Законом обов'язків, має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, державних та правоохоронних органів, юридичних осіб з питань законодавства у сфері запобігання та протидії.

5. Обмін інформацією у ході здійснення нагляду (контролю) у сфері запобігання та протидії проводиться з дотриманням встановлених законодавством вимог щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

6. Уповноважена особа Фонду забезпечує інформування виконавчої дирекції Фонду, керівника структурного підрозділу Фонду, який забезпечує здійснення нагляду (контролю) за неплатоспроможними банками у сфері запобігання та протидії, про заходи, вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії, у порядку та строки, встановлені розпорядчим актом Фонду.

IV. Порядок надання та розгляду повідомлень про порушення неплатоспроможним банком, уповноваженою особою Фонду вимог законодавства у сфері запобігання та протидії

1. Працівники неплатоспроможного банку або треті особи мають право повідомити уповноваженій особі Фонду, Фонду про порушення

неплатоспроможним банком, уповноваженою особою Фонду вимог Закону та/або інших нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії.

2. Повідомлення про порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії можуть бути здійснені в письмовій чи усній формі, за допомогою засобів спеціальної телефонної лінії та електронної пошти, визначених Фондом та оприлюднених на офіційному вебсайті Фонду, банку в мережі Інтернет, чи поштовим відправленням на адресу Фонду або неплатоспроможного банку.

Уповноважена особа Фонду, Фонд забезпечує роботу вказаних в абзаці першому цього пункту каналів зв'язку та їх захист від зовнішнього втручання і витоку інформації із збереженням конфіденційності повідомлень.

3. Анонімне повідомлення про порушення неплатоспроможним банком вимог законодавства у сфері запобігання та протидії може бути розглянуто лише у разі, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної фінансової операції або учасників фінансової операції, а також про фінансові схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

4. Перевірку інформації, викладеної в повідомленні, отриманому уповноваженою особою Фонду, Фондом безпосередньо, здійснює уповноважена особа Фонду, Фонд, а якщо повідомлення стосується дій уповноваженої особи Фонду – відповідний структурний підрозділ Фонду.

Перевірка здійснюється в порядку, визначеному розпорядчим актом Фонду.

5. Будь-які дані, що дають можливість ідентифікувати особу, яка повідомила Фонд про факти порушень неплатоспроможним банком вимог

законодавства у сфері запобігання та протидії належать до конфіденційної інформації.

Уповноважена особа Фонду, працівники Фонду та особи, залучені до перевірки інформації, викладеної у повідомленнях про факти порушень неплатоспроможним банком вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, не мають права її розголошувати.

**Начальник управління
внутрішнього контролю**

Руслан МАГОМЕДОВ